LAUSUNTO
2.10.2024

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Asia: HE 108/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi

1. ***Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus ulotettava jatkossa kaikkiin tuloluokkiin***

Esityksessä ehdotetaan valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen ansiotulon tuloveroasteikon muita kuin kahta ylintä tulorajaa korotettavaksi noin 3,4 %:lla indeksitarkistuksen vuoksi. Indeksitarkistusta ei kuitenkaan tehtäisi asteikon kahteen ylimpään tulorajaan.

Hallitusohjelman mukaan ansiotuloveroperusteisiin tehtäisiin vuosittain indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla. Hallitus kuitenkin päätti kevään kehysriihessä osana julkisen talouden lisäsopeutustoimia, että indeksitarkistus jätetään vuonna 2025 tekemättä valtion tuloveroasteikon kahden ylimmän tuloluokan osalta.

Keskuskauppakamari katsoo, että työn verotuksen kiristymisen estämiseksi inflaatiotarkistukset tulisi jatkossa ulottaa myös kahteen ylimpään tuloluokkaan.

2. ***Kotitalousvähennyksen jatkuvat muutokset heikentävät yritysten toimintaympäristöä ja kotitalousvähennyksen ymmärrettävyyttä***

Kotitalousvähennystä ehdotetaan supistetattavaksi noin 100 miljoonalla eurolla hallituksen kehysriihessä tekemän päätöksen mukaisesti. Samalla voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti kotitalous-, hoiva- ja hoitotyötä sekä fysio- ja toimintaterapiaa koskeva korotettu kotitalousvähennys päättyy vuoden 2024 loppuun.

Keskuskauppakamari pitää periaatteessa tarkoituksenmukaisena, että valtiontalouden vaikeassa tilanteessa verotuottoja kerätään myös veropohjaa tiivistämällä. Kuitenkin kotitalousvähennyksen supistaminen todennäköisesti vähentää kotitalousvähennyksen käyttöä nykyisestä ja sillä on siten haitallisia dynaamisia vaikutuksia yritysten toimintaan ja voitollisuuteen ja tätä kautta yritysten maksamien verojen määrään. Lisäksi supistaminen voi lisätä harmaan talouden riskiä. Vaikka näiden haittavaikutusten ei esityksessä ole arvioitu olevan kokonaisuutena merkittäviä, voi muutoksella olla yksittäisten toimialojen (kuten siivous) ja yritysten toiminnan kannalta huomattava merkitys.

Keskuskauppakamari katsoo, että jatkuvat muutokset kotitalousvähennykseen ovat omiaan heikentämään yritysten toimintaedellytyksiä, toimintaympäristön ennustettavuutta ja kotitalousvähennyksen ymmärrettävyyttä käyttäjien näkökulmasta.

3. Työnantajan maksamien muuttokulujen ja eräiden muiden maahanmuuttoon liityen kulujen verovapaus

Keskuskauppakamari pitää esitykseen sisältyviä ehdotuksia työnantajan työntekijälle maksamien muutto- ja eräiden muiden kulujen verovapaudesta pääosin hyvin perusteltuina. Esityksen mukaan edellä mainittuja kuluja voidaan kustantaa verovapaasti myös työntekijän perheelle lukuun ottamatta kulttuuri-, kieli- ja muuta vastaavaa valmennusta. Esityksessä on katsottu, ettei perusteita verovapaudelle ole tältä osin. Keskuskauppakamari kuitenkin huomauttaa, että ulkomailta tulevan työntekijän kotoutuminen ja sitoutuminen Suomeen pidempiaikaisesti voi riippua keskeisesti myös perheenjäsenen kotoutumisesta. Työnantajan intressissä voi siksi olla tarjota edellä mainittuja valmennuksia työntekijän ohella myös perheenjäsenelle.

Keskuskauppakamari esittää, että työnantajan tarjoaman kulttuuri-, kieli- ja muun vastaavan valmennuksen verovapaus ulotettaisiin myös perheenjäsenille tarjottavaan vastaavaan koulutukseen.

4. Työpaikkalatauksen verovapaus tulisi säätää pysyväksi samalla kun ajon, aikana nollapäästöiseksi katsottavien työsuhdeautojen verotukea jatketaan

Vuosina 2021–2025 työnantajan kustantama lataussähkö työpaikalla ja julkisissa latauspisteissä on vapautettu luontoisedun verotuksesta. Hallituksen esityksessä ei esitetä jatkoa lataussähkön verovapaudelle valtiontaloudellisista syistä.

Työpaikalla lataaminen on palkansaajan näkökulmasta houkuttelevaa vain, jos lataussähkön verotusarvo ei ylitä kotilatauksen hintaa tilanteessa, jossa työntekijällä ei ole välttämätöntä tarvetta työpaikkalataukseen. Täyssähköautojen toimintamatka on jo nykyisin niin pitkä, että niitä ladataan tyypillisimmin vain muutamia kertoja viikossa – yleisimmin yöaikaan kotona. Ladattavia hybridejä sen sijaan olisi tarkoituksenmukaista ladata aina, kun ne ovat pidempään pysäköitynä, sillä toimintamatka sähköllä on erityisesti talviolosuhteissa ja maantieajossa verrattain lyhyt.

Autoalan Tiedotuskeskuksen keväällä 2024 tekemän kyselytutkimuksen perusteella työnantaja tarjosi ilmaista latausta noin neljännekselle käyttöedun työsuhdeautohaltijoista, jotka ajoivat täyssähköautoilla. Lataushybridien haltijoilla osuus oli hieman matalampi. Osuuden voidaan olettaa olevan samansuuruinen myös muilla työmatkojaan ladattavilla autolla tekevillä.

Ladattavien autojen määrän, työmatkojen määrän, työpaikalla tarjottavien latausmahdollisuuksien ja yritysten maksaman sähkön keskimääräisen hinnan perusteella työpaikalla tehtävän latauksen verovapaudesta johtuva verotulojen alenema on vuoden 2024 tilanteessa noin 1,5–2,0 miljoonaa euroa vuodessa. Verotulojen alenema on pieni verrattuna yritysten palkkahallinnolle aiheutuvaan kasvavaan työmäärään, joka aiheutuisi työpaikkalatauksen muuttuessa verolliseksi. Lisäksi työpaikalla lataaminen vähenisi latausedun verollisuuden tuoman hallinnollisen taakan vuoksi, jolloin sähköllä ajettujen ajokilometrien määrä vähenisi. Yritysten tavoitteena on omalla autopolitiikallaan vähentää työmatkaliikenteen päästöjä. Tarjoamalla työntekijöille mahdollisuutta auton lataamiseen työpaikalla on voitu myös kannustaa työntekijää hankkimaan ladattava auto ja lisäämään lataushybridien sähköllä ajon osuutta.

Palkkahallinnon työtaakka kasvaisi lataussähkön verollisuuden takia merkittävästi, sillä työnantajan tulisi luontoisetuuden verovapauden poistuessa selvittää latauslaitteiden käyttöä työntekijäkohtaisesti. Pysäköintipaikkakierron mahdollistamiseksi ja pysäköintipaikkojen tarpeen vähentämiseksi monilla työpaikoilla työntekijällä ei ole käytössään nimettyä paikkaa, vaan paikan voi valita vapaiden paikkojen joukosta. Koska latausmahdollisuus on mahdollista tarjota vain osalla paikoista, paikkoja on luontevaa kierrättää ladattavien autojen haltijoiden joukossa. Lataussähkön luontoisedun arvon tulisi yleisten arvottamisperiaatteiden perusteella perustua käypään arvoon, jonka selvittäminen on haastavaa, sillä työpaikalla lataaminen on satunnaista ja sähkön hinta vaihtelee eri ajankohtina. Mikäli työnantajalla olisi velvoite seurata tarkasti lataustapahtumia ja latauspaikkojen käyttöä työntekijäkohtaisesti, työnantajat joutuisivat luopumaan vapaasti kiertävistä pysäköintipaikoista tai uusimaan latauslaitteita siten, että ne tunnistaisivat käyttäjän lataustapahtuman alkaessa. Verovapauden poistaminen lisäisi merkittävästi työnantajien kustannuksia sekä palkkahallinnon työtaakkaa että latauslaitteiden sähkönkulutuksen seurannan autokohtaisten järjestelmien vaatimusten takia.

On tärkeää, että hallitus ei omilla toimillaan lisäisi yritysten hallinnollisia kustannuksia ja yritysten yhteiskuntavastuullisuustoimista aiheutuvia kustannuksia.

Esitämme, että työpaikkalatauksen vapautus luontoisedun verotuksesta muutettaisiin pysyväksi kannusteeksi, joka vähentäisi yritysten palkkahallinnon taakkaa, kannustaisi työntekijöitä ladattavan auton hankintaan ja lisäisi sähköllä ajettujen kilometrien osuutta työmatkasuoritteesta.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Tomi Viitala
Johtava veroasiantuntija